

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ

Питання мотивації студентів до ефективного навчання набувають своєї актуальності в умовах воєнного стану. Враховуючи війну, студенти повинні розуміти для чого їм необхідно навчатись та отримувати високоякісну освіту і мати бажання отримувати знання для свого майбутнього і для відбудови країни, коли війна закінчиться. Плануючи задіяти різні техніки та прийоми мотивації в освітньому процесі, необхідно пам'ятати, що вони так само не універсальні, як різноманітні самі мотиви до навчання у студентів. Іншими словами, найкраще працює індивідуальний підхід.

Мотивація - це загальна назва для процесів, методів, засобів спонукання студентів до пізнавальної діяльності, активного освоєння змісту освіти. Мотивація ґрунтується на мотивах, під якими маються на увазі конкретні спонукання, стимули, що змушують особистість діяти і вчиняти. В якості мотивів можуть виступати у зв'язці емоції та прагнення, інтереси та потреби, ідеали та установки. Тому мотиви - це складні динамічні системи, в яких здійснюються вибір та прийняття рішень, аналіз та оцінка вибору. Мотивація для студентів є найефективнішим способом покращити процес навчання. Мотиви є рушійними силами процесу навчання та засвоєння матеріалу. Для того, щоб студент посправжньому включився в роботу, потрібно, щоб завдання, які ставляться перед ним у ході навчальної діяльності, були не тільки зрозумілі, а й внутрішньо прийняті, тобто. щоб вони набули значущості для студента. Оскільки справжнє джерело мотивації людини перебуває у ньому самому, необхідно, щоб він сам захотів щось зробити і зробив це. Тому основним мотивом вчення є внутрішня спонукальна сила.

Класифікація учбової мотивації студентів має наступні складові:

- широкі соціальні мотиви (має на увазі борг, відповідальність, розуміння соціальної значущості вчення, принести користь суспільству. Виражаються у прагненні особистості самоствердитися у суспільстві, утвердити свій соціальний статус через вчення);
- прагматичні мотиви (мати вищий заробіток, отримувати гідну винагороду за свою працю);
- професійно-ціннісні мотиви (розширення можливостей влаштуватися на перспективну та цікаву роботу);
- естетичні мотиви (отримання задоволення від навчання, розкриття своїх прихованих здібностей та талантів);
- статусно-позиційні мотиви (прагнення утвердитися у суспільстві через вчення чи громадську діяльність, здобути визнання оточуючих, обійняти певну посаду);
- комунікативні мотиви (розширення кола спілкування за допомогою підвищення свого інтелектуального рівня та нових знайомств);
- традиційно-історичні мотиви (встановлені стереотипи, що виникли у суспільстві та зміцнилися з часом);
- утилітарно-практичні мотиви (меркантильні, навчитися самоосвіті, прагнення засвоїти окремий предмет, що цікавить);
- навчально-пізнавальні мотиви (орієнтація на способи добування знань, засвоєння конкретних навчальних предметів);
- мотиви соціального та особистісного престижу (затвердити себе та зайняти в майбутньому певне становище у суспільстві та у певному найближчому соціальному оточенні);

- неусвідомлені мотиви (одержання освіти за власним бажанням, а, по впливу будь-кого, ґрунтується на повному нерозумінні сенсу одержуваної інформації та повній відсутності інтересу до пізнавального процесу).

Важливо, щоб викладачі цікаво вели свої заняття, не просто видавали знання як зачитування, наприклад, лекцій. Викладачі мають бути харизматичними особистостями, мати можливості залучення до себе студентів, поважати їх, бути демократичними. Тоді саме до таких викладачів і ходитимуть студенти. Мотивація може бути підвищена за рахунок:

- використання студентського рейтингу.
- особистих прикладів із боку викладачів.
- створення серед студентів цілей у процесах навчання.
- забезпечення різноманітності форм навчання, атестації.
- облік різних форм заохочень.

Залежно від мотивації навчання і характеру навчально-професійної діяльності можна виділити такі три типи студентів:

1-ий тип – орієнтація на різнобічну професійну підготовку, пізнавальна діяльність розвивається в ширину.

2-ий тип – орієнтація на вузьку спеціалізацію, пізнавальна діяльність розвивається в глибину.

Важливо, щоб студенти мали власну волю і активність в ході того, як вони реагують на умови, що створюються з сторони викладачів. Не можна сприймати студентів як об'єктів споживання, а викладачів як тих, хто лише надає освітні послуги. Вони мають працювати разом. Не можна задля підвищення залучення студентів наголошувати на розважальності під час занять. Адже, наприклад, точні науки вимагають посидючості, завзятості, отримання конкретних результатів.

Коли мотивація до навчання зникла, спочатку необхідно розібратися, що послужило цьому причиною і спробувати вирішити проблему або самому, або за допомогою викладача. Однією з причин втрати мотивації може бути слабка віра у свої можливості та як наслідок поява страху невдач, то підвищення мотивації у разі безпосередньо залежить від віри в себе. Мотивація може знизитися, коли швидкість навчання не збігається з очікуваним темпом, тоді скласти свій власний темп. Мотивація може згаснути через відсутність отримання задоволення від процесу навчання, якщо частіше студент помічає свої невдачі, ніж успіхи, тоді важливо переключити увагу на маленькі успіхи та радіти будь-яким проміжним результатам. Студентам важливо вірити в себе, продовжувати працювати над собою, незважаючи ні на що, тільки тоді можливий успіх. Таким чином, рекомендації щодо підвищення рівня мотивації прості та придатні всім викладачам та студентам як у педагогічній, так і в андрагогічній моделі навчання, можуть бути застосовані у будь-якій педагогічній технології. Це, перш за все, підвищення зацікавленості студентів до дисципліни та майбутньої спеціальності, як через професіоналізм педагога, так і методом рефлексії, підтримка творчого мікроклімату у групі, правильний емоційний вплив на студентів, правильне застосування методів виховання та ін.

Список використаних джерел:

1. Нечева. Н.В., Шикіна О.В. Сучасні тенденції інноваційних методів викладання. Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: Матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції. Центр сучасних освітніх технологій Одеського національного економічного університету. Одеса: ОНЕУ, 2020. 306 с. С. 112-114.

2. Семенов В.Ф., Нечева Н.В. Якість студентоцентрованого навчання фахівців з туризму. Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи розвитку: матеріали II Міжнародної науково-методичної конференції (м. Одеса 31 січня – 1 лютого 2019 р.) 335 с, С. 34-35.